

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 351
van **ANNICK DE RIDDER**
datum: 4 januari 2019

aan **BEN WEYTS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

De Lijn - Controle zwartrijden

Zwartrijden is een oud zeer bij de Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn dat begrijpelijk veel wrevel veroorzaakt bij reizigers die wel correct betalen voor hun verplaatsing, alsook bij De Lijn zelf, aangezien zij inkomsten misloopt. In 2017 werd dan ook een recordaantal van 2,6 miljoen reizigers gecontroleerd op zwartrijden door controlepersoneel op trams en bussen in Vlaanderen. Hiervan kon ongeveer twee procent geen geldig vervoerbewijs voorleggen, wat resulteerde in bijna 70.000 uitgeschreven processen-verbaal (pv's).

Er zijn in totaal drie types boetes die zwartrijders kunnen ontvangen, met elk hun eigen reden en bedrag. Type één wordt uitgedeeld als de reiziger geen geldig vervoerbewijs kan voorleggen, type twee bij zwaarwichtige feiten en type drie als de reiziger geen geldig abonnement bij zich heeft.

1. Hoeveel reizigers werden in 2018 gecontroleerd?
2. Hoeveel pv's werden uitgeschreven voor zwartrijden (type één en drie)?
Kan de minister een tabel per type en per entiteit verschaffen?
3. Hoeveel pv's van type twee werden opgesteld: voor zwaarwichtige feiten, veroorzaakt gevaar of bedrieglijke aard?
Kan de minister een tabel per type en per entiteit verschaffen?
4. Wat zijn de meest gebruikte bus-en of tramlijnen van zwartrijders?
5. Hoeveel controlepersoneel werd ingezet in 2018? Hoeveel aangekondigde en onaangekondigde controles vonden in 2018 plaats? Wordt nog in een uitbreiding van controles en/of controlepersoneel voorzien in 2019?
6. Hoe vaak werd agressie vastgesteld tegenover het controlepersoneel?
7. Wat is de totale opbrengst van de pv's voor zwartrijden in 2018, opgesplitst per type?

BEN WEYTS

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

ANTWOORD

op vraag nr. 351 van 4 januari 2019

van **ANNICK DE RIDDER**

1. In 2018 werden er 2.681.386 reizigers gecontroleerd.

2. Tabel type 1 en 3

	Type 1	Type 3
Antwerpen	20.251	14.148
Oost-Vlaanderen	19.908	18.981
Vlaams-Brabant	3.086	901
Limburg	3.540	2.622
West-Vlaanderen	3.933	1.865
Totaal	50.718	38.517

3. Tabel type 2

	Type 2 Zwartrijden	Type 2 Overlast
Antwerpen	53	21
Oost-Vlaanderen	270	65
Vlaams-Brabant	452	27
Limburg	411	2
West-Vlaanderen	352	10
Totaal	1.538	125

4. De top 3 tramlijnen zijn dezelfde als vorig jaar: tramlijn 1 en 4 in Gent en de Kusttram. De verklaring is als volgt: trams zijn immers de grootste en drukste voertuigen. Ze zijn het meest fraudegevoelig omdat er niet vooraan opgestapt moet worden. Daar worden de controles dan ook op geconcentreerd. De tramlijnen van Antwerpen zitten naar gewoonte niet in de top 3 omdat hier meer verschillende tramlijnen zijn. De reizigers en de controles lopen dus meer gespreid over deze lijnen.

Hieronder de top 2 per entiteit.

Antwerpen:

- Tramlijn 3
- Tramlijn 10

Oost-Vlaanderen:

- Tramlijn 1
- Tramlijn 4

Vlaams-Brabant:

- Buslijn 128 Brussel-Ninove
- Buslijn 358 Brussel-Leuven

Limburg:

- Buslijn 45 Hasselt-Diepenbeek-Maaseik/Maastricht
- Buslijn 18a Hasselt-Neerpelt-Achel

West-Vlaanderen:

- Kusttram
- Buslijn 75 Kortrijk-Deinze

5. In 2018 werd er 246,1 VTE controlepersoneel ingezet. Er wordt niet gemonitord op basis van het aantal controles/controleacties maar in aantallen gecontroleerde reizigers. 143 controleacties werden aangekondigd via pers en website. De Lijn zet blijvend in op de aanpak van zwartrijden en overlast. Ze voert daartoe reizigerscontroles uit op alle lijnen, maar zet haar controlepersoneel ook flexibel en gericht in op plaatsen en tijdstippen waar zwartrijden relatief meer voorkomt.

De Lijn reorganiseert in het kader van "De Lijn 2020" in de loop van 2019 de controlediensten en heeft geopteerd voor meer specialisatie. Tot op heden omvatten de verantwoordelijkheidsdomeinen van de lijncontroleurs naast reizigerscontrole, ook interventie en assistentie, verkeersveiligheid, sociale veiligheid en de bijzondere bevoegdheden in het kader van de veiligheidsdienst. Een aantal van de taken die momenteel tot lijncontrole horen, worden er in de reorganisatie uit gelicht en zullen door operatoren traminterventie uitgevoerd worden. Het gaat meer bepaald om de taken rond interventie, assistentie en verkeersveiligheid in de tramregio's Antwerpen en Gent.

6. Voor 2018 werden er bij het controlepersoneel 29 agressie gerelateerde arbeidsongevallen met werkverlet genoteerd. Het aantal agressiegevallen wordt afgezet ten opzichte van het aantal gecontroleerde reizigers. Zie antwoord 1.
7. De totale waarde van alle processen-verbaal die werden uitgeschreven bedraagt 7.344.100 euro. Van dit bedrag werd al voor 272.081 euro aan boetes geseponneerd. De totale opbrengst van de pv's kan niet opgesplitst worden per type. Het opgegeven resultaat bevat dus processen-verbaal opgesteld voor zwartrijden en overlast zowel voor type 1, 2 en 3 als de processen-verbaal opgesteld voor overtredingen begaan met voertuigen. We spreken dan over een totaal van 96.015 pv's.